

Program szkolenia
dla osób realizujących zadania
z zakresu doradztwa zawodowego
moduł IV
Diagnoza stanu doradztwa zawodowego
w szkole

Moduł IV: **Diagnoza stanu doradztwa zawodowego w szkole**

Cel ogólny: przygotowanie uczestników szkolenia do przeprowadzenia diagnozy doradztwa zawodowego w szkole

Cele szczegółowe:

Uczestnik:

1. wymienia etapy procesu badawczego
2. wymienia metody, techniki i narzędzia badawcze;
3. poznaje zasady właściwego doboru próby w badaniach;
4. formułuje przykładowe pytania ankietowe

Metody, formy pracy:

1. indywidualna;
2. grupowa
3. odwróconego celu
4. ćwiczenie z wykorzystaniem komputerów
5. dyskusja moderowana;
6. mini wykład;
7. analiza przykładowych wyników badań;
8. zdania niedokończone.

Środki dydaktyczne:

1. komputer z dostępem do Internetu wraz z rzutnikiem multimedialnym;
2. tablica typu flipchart;
3. papier flipchart (5 kartek);
4. pisaki/ przybory do pisania;
5. karteczki typu post it (1 opakowanie)
6. kartki formatu A4 (tyle, ile jest grup)
7. laptopy z dostępem do Internetu – co najmniej 5-6 sztuk (uczestnicy przynoszą własne laptopy)

Zasoby:

- Pilch, T., Bauman T.: *Zasady badań pedagogicznych : strategie ilościowe i jakościowe*. Warszawa, 2001.

Przewidywany czas: 120 minut**Proponowany przebieg:****1. Wprowadzenie.**

Prowadzący zadaje pytanie: *Co należy zrobić, aby nieskutecznie prowadzić zajęcia z doradztwa zawodowego?* (metoda odwróconego celu)

Dla prowadzącego: Prowadzący dzieli kartkę na pół. Propozycje podane przez uczestników zapisujemy na flipcharcie po lewej stronie kartki. Po prawej stronie zapisuje propozycje będące w opozycji do propozycji uczestników.

Przykładowe odpowiedzi:

- *przepisujemy WSDZ od koleżanki*
- *prowadzimy nudne zajęcia dla uczniów*
- *organizujemy zajęcia dla uczniów na ostatniej godzinie lekcyjnej w piątek*
- *nie konsultujemy z uczniami propozycji tematów*
- ***nie badamy potrzeb w zakresie doradztwa zawodowego***

2. Odwołanie się do wiedzy i doświadczenia uczestników.

Dyskusja moderowana pytaniami dotyczącymi wiedzy oraz doświadczenia uczestników w zakresie diagnozy doradztwa zawodowego: *Czy badacie Państwo potrzeby? Jak Państwo diagnozujecie potrzeby? Dlaczego warto pytać o potrzeby w zakresie doradztwa?*

3. Źródła informacji danych – praca w grupach.

Prowadzący zaprasza uczestników do pracy w grupach i odpowiedzi na pytanie: *Skąd możemy pozyskać informacje na temat stanu doradztwa zawodowego w szkole?* Grupy wypisują źródła informacji na małych kolorowych kartkach (jedna źródło - jedna

kartka). W ramach podsumowania tworzymy wspólną listę źródeł układając kartki na tablicy lub na ścianie.

Dla prowadzącego: Przykładowe źródła informacji: kwestionariusz ankiety, konsultacje z radą uczniowską, konsultacje z rodzicami, wywiady, konsultacje z lokalnymi pracodawcami, konsultacje z absolwentami szkoły, analiza publikacji, reportaże, wywiady fokusowe oraz dyskusje grupowe, plebiscyty tematów, kwestionariusz, checklista, portfolio zawodowe i portfolio kariery, dokumenty szkolne.

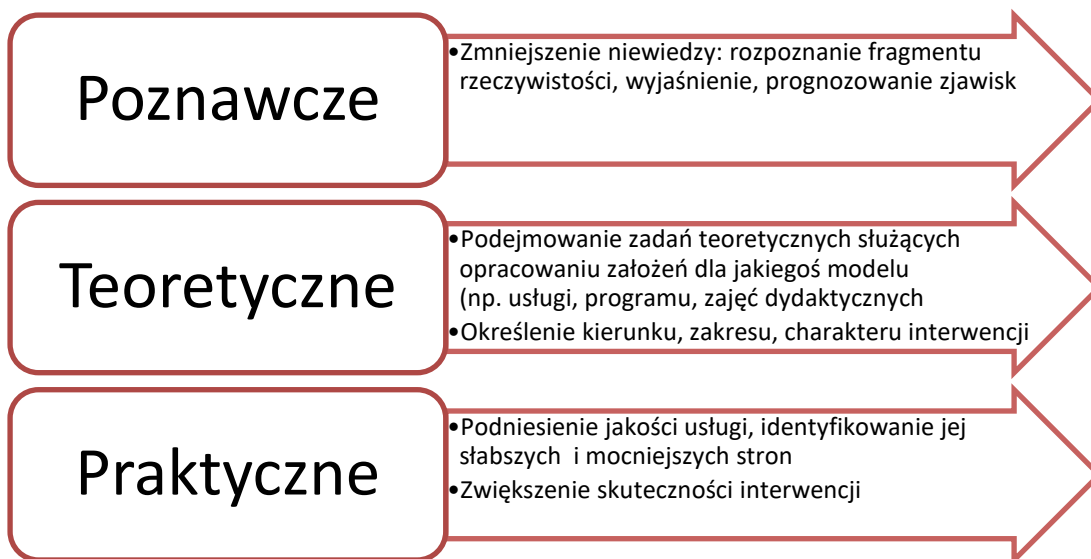
Następnie każda z grup zabiera po 2-3 karteczki, każdą kartkę należy nakleić na 1 kartkę formatu A4. Obok uczestnicy wypisują, jakie informacje można uzyskać np. konsultując się z rodzicami, absolwentami itd. W podsumowaniu każda grupa odczytuje głośno efekty swojej pracy.

4. **Zapoznanie z zasadami prowadzenia badań** – mini wykład prowadzącego.

Prowadzący przedstawia zasady i etapy prowadzenia badania zwracając uwagę na określenie celu, sformułowanie problemu badawczego, dobór próby, wybór narzędzi badawczych oraz przypomina wiedzę na temat informacji o metodach jakościowych i ilościowych oraz zasadach budowy kwestionariusza (metryczka, rodzaje pytań, skala).

Dla prowadzącego:

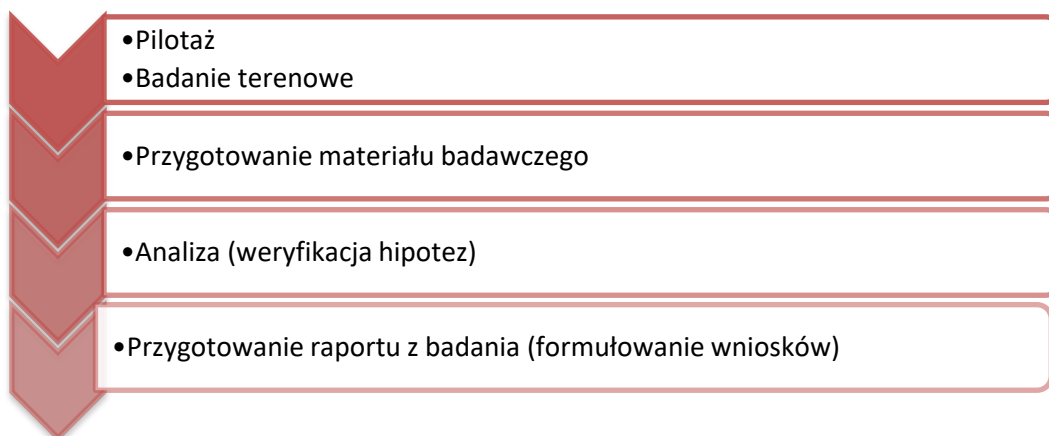
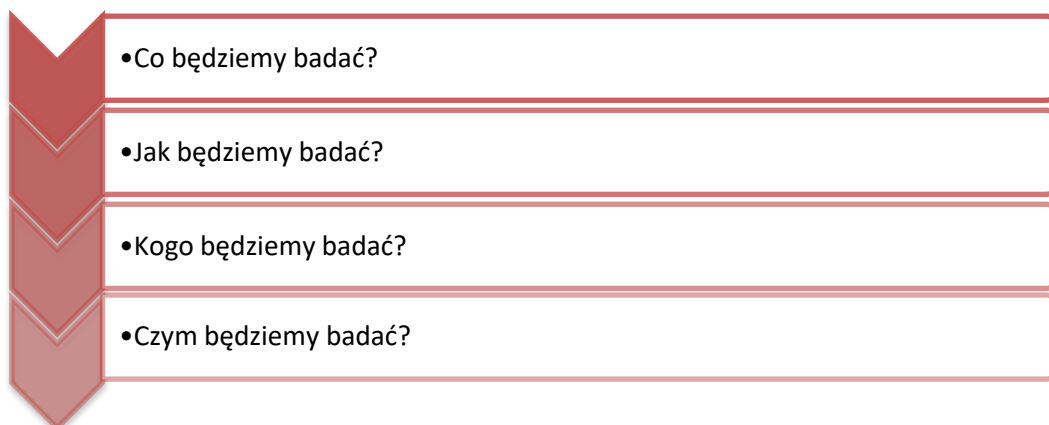
Cele badania:

Struktura

procesu

badania:

Sformułowanie problemu badania

- *Problem badawczy: pytanie lub zbiór pytań, na które nie znamy odpowiedzi*
 - *Udzielenie odpowiedzi na pytanie/ pytania jest możliwe poprzez odpowiedzi na szczegółowe pytania*
- *Problem badawczy to określenie: jakie relacje, między jakimi cechami, jakich przedmiotów chcemy opisać*
- *Hipoteza badawcza – zdanie, które wymaga sprawdzenia, w celu uznania go za fałszywe lub prawdziwe*
- *Przykładowe pytanie problemowe:*
Czy uczniowie klasy VII są zainteresowani udziałem w zajęciach z doradztwa zawodowego?
- *Przykładowa hipoteza: Uczniowie VII klasy są zainteresowani udziałem w zajęciach z doradztwa zawodowego.*
- *Techniki badawcze – sposoby uzyskiwania, zbierania danych realizowane w ramach obranej metody.*

Metody jakościowe

Metody ilościowe

• Panele (np. panel ekspertów) • Obserwacja • Studium przypadku • Desk research (analiza danych zastanych) • IDI – Individual In-Depth Interviews • FGI – Focus Group Interview	• PAPI – Paper and Pensil Interviewing • CATI – Computer - Assisted Telephone Interviewing • CAPI – Computer –assisted Personal Interview • CAWI – Computer Assisted Web Interview • CASI – Computer –Assited Self Interview

Więcej informacji na temat metod można znaleźć tutaj: <http://predykator.pl/metody-badawcze.html> (dostęp- stan na 28.02.2018 r.)

Rodzaje pytań:

- *Bezpośrednie – odnoszą się wprost do postaw respondenta np. Czy wiesz co chcesz robić po ukończeniu szkoły ?*

- *Pytania filtrujące – zadawane są po to, aby ustalić, czy jest sens dalszego pytania respondenta o zjawisko X, np. w kwestionariuszu znajdują się pytania dotyczące studiowania, to należy upewnić się, że respondent chce studiować.*
- *Pytania jednokrotnego/wielokrotnego wyboru - umożliwiają udzielenie przez respondenta jednej lub wielu odpowiedzi*
- *Pytania otwarte – umożliwiają udzielenie dowolnej odpowiedzi, dla pytania otwartego nie ma gotowej kafeterii odpowiedzi, np. co sądzisz o ...*
- *Pytania mieszane*

Skala Likerta:

Jedna z najbardziej znanych skal pomiaru. Nazwa skali pochodzi od jej twórcy, amerykańskiego socjologa Rensisa Likerta.

- *Zdecydowanie się nie zgadzam*
- *Raczej się nie zgadzam*
- *Ani się nie zgadzam, ani się zgadzam*
- *Raczej się zgadzam*
- *Zdecydowanie się zgadzam*

Metryczka:

Pytania metryczkowe dotyczą cech społeczno-demograficznych respondenta: płci, wieku, zawodu, stanu cywilnego, wykształcenia, dochodów, miejsca zamieszkania (czasami zamieszczone są na końcu).

Metryczka – uczniowie szkoły podstawowej

<ul style="list-style-type: none"> M1. Płeć 	<ul style="list-style-type: none"> K/Uczennica M/Uczeń
<ul style="list-style-type: none"> M2. Klasa 	<ul style="list-style-type: none"> VII klasa VIII klasa

Liczebność grupy:

Rozmiar próby powinien zapewnić istotność statystyczną wyników. W celu obliczenia minimalnej liczebności próby, należy najpierw określić liczebność populacji statystycznej. Następnie ustalamy poziom ufności, czyli stopień pewności uzyskanych rezultatów. Kolejnym krokiem jest określenie wielkości frakcji, czyli szacujemy, jaki procent populacji statystycznej posiada cechę, którą będziemy badać. Gdy tej wartości nie jesteśmy w stanie oszacować, wtedy wielkość frakcji ustalamy na 50%. Na końcu powinniśmy zdecydować, jaką procentową poprawkę wyniku jesteśmy w stanie przyjąć - czyli określić tzw. błąd maksymalny.

W celu odpowiedniego dobrania liczebności grupy można skorzystać np. z kalkulatora doboru grupy dostępnego na stronie:

<http://www.naukowiec.org/dobor.html> (dostęp - stan na 28.02.2018 r.)

Bezpłatne narzędzia do przygotowania ankiet. Prowadzący prezentuje przykładowe narzędzia do przygotowywania ankiet – np. formularze google:
<https://www.google.pl/intl/pl/forms/about/>

Instrukcja tworzenia ankiet:
<https://support.google.com/docs/answer/6281888?co=GENIE.Platform%3DDesktop&hl=pl> (dostęp - stan na 28.02.2018 r.)

Dodatkowo można pokazać uczestnikom strony pozwalające skracać długie adresy internetowe <http://utn.pl/>, <http://tnij.at/>, <http://tiny.pl/> oraz tworzenie kodów qr: <https://www.qr-online.pl/>

5. **Praca w zespołach** – uczestnicy w podziale na grupy przygotowują jedną ankietę (3 pytania poza metryczką) dotyczącą potrzeb w zakresie doradztwa zawodowego skierowaną do:

- a) rodziców;
- b) nauczycieli;
- c) absolwentów;
- d) uczniów

Warto pokazać przykładową ankietę dla rodziców, jest dostępna na stronie: <https://goo.gl/forms/tQ42hQUWNfKdMpKX2>

Zespoły prezentują wyniki prac określając celowość poszczególnych pytań. Układając pytania należy się kierować zasadą: „Ani jednego zbędnego pytania, ponad konieczność (T. Pilch)

Dla prowadzącego: ilość grup i ich zadania należy ustalić wcześniej w oparciu o m.in. ilość uczestników.

Jedna z grup prezentuje swoją ankietę z prośbą o jej wypełnienie on-line, a następnie prezentuje na ekranie wyniki badań. Uczestnicy podsumowują wynik badań.

6. **Podsumowanie modułu metodą niedokończonych zdań.**

Zdanie do „Koperty Autorefleksji”:

Z tego modułu zabiorę ze sobą.....

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

